

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**ОЛИЙ ТАЪЛИМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ
ТАДҚИҚОТЛАРИ ВА ИЛҒОР ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ТАТБИҚ
ЭТИШ МАРКАЗИ**

ТОШКЕНТ АРХИТЕКТУРА-ҚУРИЛИШ ИНСТИТУТИ

“ЛАНДШАФТ ВА ИНТЕРЬЕР ДИЗАЙНИ”

**фанидан талабалар Республика онлайн фан олимпиадасини ижодий иш
шаклида ташкил этиш дастури, баҳолаш мезонлари ва ўтказиш
ТАРТИБИ**

ТОШКЕНТ - 2020

КИРИШ

Талабалар Республика онлайн фан олимпиадасини ўтказиш бўйича тузилган ушбу дастур «Ландшафт ва интерьер дизайни» фанлари ўқитиладиган ОТМларига мўлжалланган.

Дастур Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланган ўқув режаси, Давлат таълим стандартлари, малака талаблари ҳамда намунавий фан дастури асосида тузилган.

Ушбу дастурда 5150900 – Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни, ландшафт дизайни ва интерьер дизайни) –таълим йўналишлари учун «Ландшафт ва интерьер дизайни» фанидан ўтказиладиган талабалар Республика онлайн фан олимпиадасини ўтказиш ҳақида маълумотлар берилган.

Ташкилий қўмита таркиби:

Р.И. Нурибетов	-Раис, Илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректор
А. Мамадалиев	-Раис ўринбосари, ОўМТВ Иқтидорли ёшларни саралаш, академик лицейлар ва ихтисослашган таълим муассасалари бўлими бошлиғи
У.О. Даминова	-масъул котиб, ТАҚИ, “Интерьер ва ландшафт дизайни” кафедраси катта ўқитувчиси
Ш.С. Рейимбаев	-аъзо, ТАҚИ, “Архитектура факультети декани, арх. н., доцент.
З.Э. Матниязов	-аъзо, ТАҚИ, “Интерьер ва ландшафт дизайни” кафедраси мудири, доцент.
А.В. Ветлугина	-аъзо, ТАҚИ, “Интерьер ва ландшафт дизайни” кафедраси доценти, арх. н., доцент.
З.Х. Адиллов	-аъзо, ТАҚИ, “Шаҳарсозлик ва ландшафт архитектураси” кафедраси профессори, т.ф.н.
Т.Ф. Кушмонов	-аъзо, СамДАҚИ. “Интерьер ва ландшафт дизайни” кафедраси мудири,
Н.Р. Маннопова	-аъзо, МРДИ. “Интерьер дизайни” кафедраси мудири

1-боб. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1. Мазкур дастур талабалар ўртасида Республика онлайн фан олимпиадасини (кейинги ўринларда Олимпиада деб юритилади) ташкил этиш, ўтказиш ҳамда унда қатнашиш ва олимпиада ғолибларини аниқлаш тартибини белгилайди.

1.2. Олимпиадани ўтказишга Вазирлик ҳузуридаги Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор технологияларни тадбиқ этиш маркази, Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бошқармаси ҳамда Таълим муассасаларида электрон таълимни ривожлантириш маркази ҳамда Тошкент архитектура - қурилиш институти масъул ҳисобланади.

1.3. Олимпиада Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 23 мартдаги “Коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 176-сон қарорида белгиланган талабларни инобатга олиб, олий таълим муассасалари (кейинги ўринларда ОТМ деб юритилади) талабаларининг мутахассислик ва умумқасбий фанлар бўйича ўз қобилиятларини намоён этиш, ривожлантириш ва уларнинг истеъдодларини рўёбга чиқаришга кенг имкониятлар яратишга йўналтирилган.

1.4. Олимпиадани ташкил этиш юзасидан Вазирликнинг буйруғи асосида Олий таълим муассасалари талабалар ўртасида ўтказиладиган республика фан олимпиадасини онлайн шаклида ўтказиш бўйича ташкилий қўмита таркиби юқоридаги шакл бўйича тасдиқланган.

1.5. Ташкилий қўмита олимпиаданинг ташкилий-техник ва ахборот тизимларини ташкил этиш, олимпиада ғолиблари ва иштирокчиларини рағбатлантириш вазифаларини таъминлайди.

1.6. Олимпиада ҳар бир Олий таълим муассасаси томонидан таълим муассасининг тавсиясига биноан 3тагача талаба иштирок этиши мумкин ҳамда ушбу иштирокчилар учун ягона ахборот порталини яратиш ҳамда узлуксиз ишлашини таъминлаш ҳамда назорат қилиш талаба тахсил олаётган олий таълим муассасаси томонидан амалга оширилади.

1.7. Олимпиада «Ландшафт ва интерьер дизайни» фанидан ижодий иш тақдимоти шаклида ўтказилади.

1.8. Олимпиаданинг адолатли ўтказилишини назорат қилиш ҳамда натижаларини таҳлил этиш вазирлик ҳузуридаги Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор технологияларни тадбиқ этиш маркази томонидан амалга оширилади.

2-боб. ФАН ОЛИМПИАДАСИНИ ОНЛАЙН ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ

2.1 Олимпиада жорий йилнинг май ойининг 27 куни ўтказилади.

2.2. Олимпиада иштирок этувчи талабалар жорий йилнинг 5-15 май кунлари вазирликнинг olimpiada.edu.uz портали орқали танлаган фани бўйича электрон рўйхатдан ўтишлари керак.

2.3 «Ландшафт ва интерьер дизайни» фани бўйича рўйхатдан ўтган талабалар сонидан келиб чиққан ҳолда, қўшимча мълумотлар 20 май куни olimpiada.edu.uz порталига жойлаштирилади.

2.4. Электрон рўйхатдан ўтган талабаларни шахсини тасдиқлаш ишлари ОТМлар томонидан жорий йилнинг 18-20 май кунлари амалга оширилади.

2.5 «Ландшафт ва интерьер дизайни» фани бўйича ўтказиладиган талабалар Республика онлайн фан олимпиадаси алоҳида келишилган жонли видео конференция тизимлари (JitsiMeet, Zoom) орқали тўғридан-тўғри яъни, онлайн тарзда ўтказилади ва назорат қилинади. Шу мақсадда иштирок этувчи талабалар ва уларнинг илмий раҳбарлари (ҳар бирлари алоҳида) шахсий ноутбук, компьютер ёки мобил телефон қурилмаларига видео конференция тизимларидан (JitsiMeet, Zoom) фойдаланиш имкониятини берадиган дастурини ва иловаларни юклаб олиши ва уни техник соз ҳолатда бўлишини таъминлашлари зарур. Олимпиада хужжатларини, иштирокчилар бажарадиган ишларни, тарқатма материалларни қабул қилишда, алмашишда ва хайъат аъзолари ўзаро мулоқат ўрнатишда бошқа алоқа тизимлари (telegram) ҳам қўлланилиши кўзда тутилган. Талабалар берилган топшириққа тайёргарлик кўраётган ва унга жавоб бераётган вақтда уларнинг ёнида ҳеч ким бўлмаслиги, ҳалақит бермаслиги (асосан илмий раҳбарлари) бўлса ҳам номутахассис шахс бўлиши талаб этилади. Барча ОТМлари юқоридаги масалалар юзасидан талабалар ва уларнинг илмий раҳбарларига шарт-шароитлар яратиб бериши ва номақбул ишларни олдини олишлари зарур.

2.6. Талабалар танлаган фанлари бўйича олимпиада учун жадвал асосида olimpiada.edu.uz порталига киришлари лозим бўлади йўналишларнинг фанлари бўйича маъсул ОТМ томонидан берилган вазифаларни барча талаб ва тартибларга риоя қилинган ҳолда бажариб беришлари лозим.

2.7 Олимпиада ўтказилган «Ландшафт ва интерьер дизайни» фани бўйича ижодий иш шаклидаги топшириқлар натижалари маъсул ОТМ томонидан 24 соат ичида тақдим этилган маълумотлари асосида olimpiada.edu.uz портали орқали эълон қилинади.

2.8. Олимпиада иштирокчиларининг ахборот-коммуникация технологияларининг имконияти ва қурилмаларидаги техник носозликлар бўйича шикоят ва аризалар кўриб чиқилмайди.

2.9 Олимпиадани ўтказиш жараёни ва натижалари тўғрисидаги маълумотлар Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, оммавий ахборот воситаларида ҳамда Вазирлик, ОТМ расмий веб-сайтларида ёритилади.

3-боб. ФАН ОЛИМПИАДАСИ НИНГ ТУРИ ВА ШАКЛИ

3.1 Олимпиадани онлайн ўтказиш мақсадида “Fan Olimpiadasi - Dizayn 2020” махсус телеграм-гурух яратилган. (Уланиш учун ҳавола - https://t.me/dizayn_olimp_2020) «Ландшафт ва интерьер дизайни» фани бўйича қатнашувчилар ушбу каналга уланишлари мумкин.

3.2 Олимпиадани 1-тури белгиланган куни эрталаб 8:30да бошланади унда қатнашувчи талабалар 30 минут давомида рўйхатдан ўтишади ҳамда иштирокчилар ўзлари учун таклиф қилинган вариантлардан биттасини танлашади.

3.3 1-тур соат 9:00да бошланади. 1-тур учун 4 соат вақт ажратилади. Иштирокчилар танланган вариант бўйича ижодий ишни бажарадилар ва соат 13:00 га қадар бажарган ишларни комиссия аъзоларига телеграмм канали орқали топширилади. Топшириладиган иш битта (1та) умумийлаштирилган, компановка қилинган файлдан (расмдан) ташкил топган бўлиши шарт. Иштирокчи имкониятидан келиб чиққан ҳолда қўшимча қилиб вазифасини битта (1та) мультимедиа тақдимот (презентация) кўринишида ҳам топшириши мумкин.

3.4 Файллар қуйидаги талабларга жавоб бериши шарт.

Расм: ранг режими – RGB; оғирлиги – максимум 50 Mb; формат- jpg., png., tiff., gif. Тақдимот: оғирлиги – максимум 100 Mb; формат – mp4., ppt., pptx.

3.5 2-тур шарти бўйича талаба ўзи бажарган лойиҳа ишини барча талаблар бўйича оғзаки ҳимоя қилиши ва эксперт ҳайъати томонидан берилган саволларга жавоб бериши керак. 2-тур соат 14:00да бошланади. Оғзаки ҳимоя қилиш учун ҳар битта иштирокчига 5-7 дақиқа ва савол жавоб учун 5-10 дақиқа вақт берилади.

3.6 Комиссия аъзолари бевосита талабалар томонидан бажарилаётган иш жараёнини онлайн тарзда кузатиб боришади.

3.7 Комиссия аъзолари топширилган ижодий ишларни баҳолашда алоҳида яратилган видео-конференция ёки телеграм-канал орқали амалга оширишади.

3.8 «Ландшафт ва интерьер дизайни» фани бўйича ўтказиладиган талабалар Республика онлайн фан олимпиадаси 1 кун давомида иккита турда ўтказилади:

1-тур шарти– Ижодий: «Таклиф қилинган орнамент асосида ҳудуднинг ландшафт дизайнининг эскизини ишлаб чиқиш». Берилган мавзу бўйича А1 планшетда қўл графикасидаёки компьютер дастурлари ёрдамида эскиз-клаузура чизиш.

2-тур шакли – Лойиҳа ишини ҳимоя қилиш (оғзаки савол-жавоб).

3.91- тур шарти бўйича таклиф этилган орнаментлардан бири танланиб, лойиҳа иши клаузура шаклида топшириқда берилган барча талаблар бўйича тўрт (4) астрономик соат мобайнида бажарилиб топширилиши лозим. Топшириқ бўйича 55x75 см ўлчамли планшетга: ҳудуднинг бош режаси; қайднома (экспликация); камида битта лойиҳа лавҳасининг перспектив кўриниши; алоҳида лойиҳада қўлланилган битта кичик архитектуравий шакл / арт-объект тасвири; асосий элементлар тавсифи барча талаблар бўйича тўлиқ чизиб тугатилиши керак.

3.8 2-тур шарти бўйича иштирокчи ўзи бажарган лойиҳа ишини барча талаблар бўйича оғзаки ҳимоя қилиши ва эксперт ҳайъати томонидан берилган саволларга жавоб бериши керак. Оғзаки ҳимоя қилиш 5-7 дақиқа ва савол жавоб учун 5-10 дақиқа вақт берилади.

4-боб. БАҲОЛАШ МЕЗОНИ ВА БЕЛГИЛАНГАН ВАҚТ

«Ландшафт ва интерьер дизайни» фани бўйича ўтказиладиган талабалар Республика онлайн фан олимпиадаси бўйича барча турлар кесимида баҳолаш мезони қуйидагича амалга оширилади: Жами 300 баллик тизимда баҳоланади. Жумладан: 1-тур 200 балл, 2-тур – 100 балл.

№	1-тур баҳолаш мезони	Максимал балл
1	Лойиҳа стилистикаси ва танланган ҳудуд орнаментга мослиги.	20 балл
2	Лойиҳада одамлар харакати оқимлари, асосий объектларнинг жойлашув тартиби, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, ландшафт ва бошқа турдаги лойиҳавий ишлар ечими таклифлари.	40 балл
3	Лойиҳанинг архитектуравий композицион ва ранг-тонал ечимини ижодий кўрсата олиши (замонавийлик, миллийлик, креативлик).	40 балл
4	Берилган мавзу бош режасининг тўғри бажарилиши асосий объектлар ва уларни ташкил этувчи деталлар ва элементлар кўрсатилиш даражаси.	40 балл
5	Деталлар ўлчамлари мутонасиблик даражаси. (Масштабность)	20 балл
6	Лойиҳанинг асосий дизайн элементларини ифода этиш тавсифлаш маҳорати.	20 балл
7	Лойиҳанинг тугатилганлик даражаси ва техник	20 балл

	регламентларга мувофиқлиги.	
	Жами:	200 балл

1-турга ажратилган вақт: 4-соат (240 дақиқа)

№	2-тур баҳолашмезони	Максимал балл
1	Амалий иш бўйича ижодий фикрлаши, ўз ғоясини аниқ тилда ижодий ёрита олиши; Барча қисмлар бўйича етарли маълумотларни етказа олиши ва қабул қилиши.	25 балл
2	Архитектуравий лойиҳаларининг функционал ечимларини тўғри бажарганлиги, функция ва шаклнинг мутаносиблиги, композицион шаклланганликни тасвирлай олиши ва уни тушунтира олиши, тасаввурга эга бўлиши.	25 балл
3	Тақдимот қилишда ижодий ёндашув ҳамда қўшимча маълумотлар ва материаллар келтира олиш даражаси.	25 балл
4	Берилган савол жавобларга далил, ҳаққоний, соф тилда жавоб бера олиши нотўғри маълумотлар келтирмаслиги, тушуниб етиши. Саволларга аниқ ва асосли жавоб бериш қобилияти.	25 балл
	Жами:	100 балл

5-боб. Олимпиадани яқунлаш тартиби

Олимпиада натижалари Ташкилий қўмита томонидан вазирлик хузуридаги Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор технологияларни татбиқ этиш марказига жўнатилади. Натижалар марказ томонидан эълон қилинади.

6-боб. Низоларни кўриш тартиби

Олимпиада натижалари эълон қилингандан сўнг 24 соат ичида тушган ёзма шикоят ва аризалар Ташкилий қўмита томонидан онлайн шаклда жисмоний ва юридик шахслар мурождати тўғрисидаги қонунга мувофиқ ҳал этилади.

Эслатма! Агарда талаба фан олимпиадаси давом этаётган даврда ўзи ёки ўзи таҳсил олаётган ОТМ томонидан йўл қўйилган техник носозликлар сабабли онлайн алоқадан чиқиб кетса;

Илмий раҳбари ёки бошқа мутахассисдан ёрдам олса;

Тайёр (олдиндан тайёрлаб қўйилган) лойиҳалардан фойдаланишга уринса ва шу каби номақбул ишларни амалга оширса, бу ҳолатда шаффофлик ва ҳаққонийликни таъминлаш мақсадида талаба фан олимпиадасидан четлаштирилади ва баённома билан расмийлаштирилади. Ушбу ҳолат бошқа ОТМларида такрорланмаслигини таъминлаш мақсадида ушбу талаба ва у таҳсил олаётган ОТМ раҳбариятига қатъий чора кўриши учун Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига расмий хат билан мурожаат қилинади.